

P o s u d e k

na bakalářskou práci Lenky Ševčíkové: Vchynicko-Tetovský plavební kanál.

Předložená bakalářská práce má 52 stran textu, ve kterém je vložena kapitola 8 jako příloha, tvořená šesti fotografiemi. V práci nalezneme 36 obrázků (z toho 17 původních mapek nebo grafů) a 6 tabulek. Práce je logicky rozčleněna dle zásad desetinného třídění do 10 kapitol. V obsahu práce je uveden název kapitoly 3 – Historie. Historie je vědní obor, bylo by potřeba do názvu kapitoly uvést, o historii čeho se jedná. Stejně tak bych doporučoval postupovat u názvů kapitol 4 – Fyzickogeografické poměry a 5 – Hydrografie a odtokový režim.

Ve druhé kapitole autorka vymezuje zájmové území – povodí Vchynicko-Tetovského kanálu na základě GIS. Asi není úplně vhodné charakterizovat řeku Otavu, která vzniká soutokem Vydry a Křemelné, tím, že patří k úmoří Severního moře. Jak rozumět větě: „Kanál v podstatě přijímá jen levostranné přítoky, přičemž ty významnější pokračují přes kanál do povodí Vydry a mají zanedbatelný vliv na průběh vodnosti.“ Prosím vysvětlit pojem „pokračují přes kanál“ a co se tedy děje s méně významnými přítoky, ty ovlivňují hydrologický režim kanálu? Jaký je vlastně správný název kanálu – na str. 5 autorka uvádí, že se v současnosti používá název Vchynicko-Tetovský kanál, na mapě zájmového území (obr. 2) je uveden název Plavební kanál. Co je tedy správné? Na obrázku 2 je v legendě uvedeno zelenou přerušovanou čarou „chráněné území“, jelikož se nacházíme na území NP, tak celé území je chráněné, zde se ale jedná o chráněné území přírody většího rozsahu (buď první zóny NP nebo NPR). Prosím vysvětlit, jak je to s délkou kanálu. Na straně 6 se dozvíme hodnotu 14,5 km, na str. 9 je uvedena délka 17,842 km a na str. 28 jsou opět rozdílné hodnoty.

Třetí kapitola je kompilační, autorka se snaží stručně podat historii vzniku a vývoje kanálu od plavení dřeva po využití kanálu jako přivaděče pro vodní elektrárnu Vydra. Ačkoliv se jedná o ryze kompilační část práce, nalezneme zde mnoho chyb (chybějící slovo či sloveso ve větě a pod.), nepřesností a nejasných formulací. Vše je vyznačeno ve výtisku práce, který jsem měl k dispozici. Vážnější připomínky k této části práce jsou:

Často jsou celé pasáže téměř doslova převzaty bez řádného citování. Je zde citována kniha Anděra a kol. (2003), tato citace je ale nesprávná, mělo by být citováno jako Landa, M. (2003): Plavení dřeva na Šumavě. in: Anděra a kol. atd. viz seznam literatury, položka první. V práci je uvedeno, že definitivní smlouva o prodeji Prášílského panství byla podepsána 18.2.1799 v Praze. Není to zcela pravda, protože tam byla podepsána smlouva pouze prodávajícím hrabětem F. Kinským, kupující kníže Schwarzenberk ji podepsal až 6.3.1799 ve Vídni.

Na str. 9 nerozumím úplně poslední větu v předposledním odstavci: „Sekerský potok má sice větší spád, ale je velmi kamenitý a pro....“. Je přece logické, že při větším sklonu toku je v něm více balvanů.

Na str. 10 je uvedeno, že na obrázku 5 je vidět, že největší nádrží byla nádrž pod Březníkem. Z obr. 5 to není možné určit, je potřeba hledat v tabulce 1, kde by bylo jistě vhodnější v jejím popisu použít místo potenciálního obsahu vody potenciální objem nádrže. Dále by bylo potřeba v tabulce 1 opravit údaj u Černohorské nádrže – 22.000 nebo 2.200 m³?

Následující čtvrtá kapitola se zabývá hodnocením jednotlivých složek fyzickogeografických poměrů povodí. Zde mám připomínku k legendě mapy na str. 20, je zde chybně uveden název klimatické oblasti. Dále bych upozornil, že popisovaná centrální část Šumavy neleží v jižních

Čechách (Modrava náleží do bývalého klatovského okresu). Na str. 22 jsou uváděny teplotní charakteristiky pro Modravu bez citace. Odkud pocházejí informace o těchto teplotách (např. průměrná teplota v lednu – Modrava $-6,1^{\circ}\text{C}$), když na str. 21 není v seznamu klimatologických stanic uvedena žádná stanice Modrava. Kapitola 4.4.1. obsahuje další formulační nedostatky, které jsou vyznačeny v práci (je potřeba vyvarovat se např. používání pojmů „zimní doba“, „V listopadu poklesají ve výškách...“ a řada dalších!). Na str. 23 je špatně uvedeno, že zimní čtvrtina srážek zde spadne výhradně v podobě sněhu. Minimálně dvakrát jsem osobně zažil na Modravě dešťové srážky v zimním období roku! Biogeografie zájmového území je příliš obecná, do navazující práce by neměla být popsána jen Šumava obecně, ale hlavně povodí kanálu. Na str. 26 je uvedeno, že po katastrofálním polomu započala kůrovcová kalamita v letech 1868-1878. To je nepřesné, protože katastrofální polomy způsobila vichřice 26.-27.10.1870, takže následná kůrovcová kalamita nemohla začít o 2 roky dříve. Dále na str. 26 by bylo potřeba v části Šumavská rašeliniště zmínit všechna rašeliniště, která se nacházejí v zájmovém území. Na str. 27 v kapitole 4.6. Ochrana přírody a krajiny by bylo vhodné charakterizovat i ostatní dvě I. zóny NP a nejen na ně odkázat na obr. 2, zvláště pak, jsou-li plošně větší než v práci popisovaná nejznámější Tříjezerní slat' (Obr. 14 – vhodnější název obrázku by byl „Největší jezírko na Tříjezerní slati“.).

Kapitola 5. Hydrografie a odtokový režim představuje vlastní autorčinu práci. V práci není dostatečně jasně vysvětleno, jakým způsobem pokračují levostranné přítoky dále do povodí Vydry. Očekával bych detailnější vysvětlení zvláštností tohoto povodí, které bylo vytvořeno antropogenní činností člověka. V práci jsou uvedeny jednotlivé koeficienty a charakteristiky povodí, bez detailnějších komentářů vypočtených výsledků. Například proč je hodnota Graveliova koeficientu tak vysoká? Autorka se ani příliš nepozastavila nad velmi nízkou hodnotou charakteristiky povodí, která je špatně vypočtena. Ve jmenovateli vzorce je nutno dosadit délku povodí nikoliv délku toku. Použití koeficientu vývoje toku u antropogenního kanálu je velmi diskutabilní. Všechny tyto nedostatky souvisejí právě s nedostatečným pochopením výjimečnosti tohoto povodí. Vypočítaný střední sklon toku (cca $18,5\%$) není v žádném případě charakteristický pro mírný vodní tok, právě naopak. Vypočtená hodnota je značně zkreslena skluzem do Křemelné (viz graf na obr. 15), což je v textu velmi nedůsledně vysvětleno. Rovněž při výpočtu středního sklonu povodí není vůbec upozorněno na výraznou asymetrii, která zkresluje vypočítanou hodnotu.

Hodnocení odtokového režimu (na základě dat ČHMÚ z let 1931-37 a vlastního měření od prosince 2005) v podkapitole 5.2. je provedeno precizně a nemám k němu závažné připomínky, pouze doplňující dotazy:

Proč si autorka myslí, že nově nainstalovaný vodočet vedle původního kamenného (viz. obr. 18) je přesnější, když oba vodočty mají stejné dělení po 2 cm?

Může autorka vysvětlit, proč při stejném vodním stavu $h = 26$ cm byly naměřeny 3 různé průtoky $1,26 - 1,51$ m^3/s v průběhu 3 dní?

Z jakého důvodu byla na kanále zbudována limnigrafická stanice a proč v období jejího fungování byl průměrný průtok naměřen $0,7$ m^3/s a v současné době jsou průtoky i v nejsušších obdobích roku větší než 1 m^3/s ?

Celkové hodnocení

Pro navazující práci, jejíž cíle byly formulovány v závěru práce bych doporučoval důkladněji se seznámit s hydrologickým režimem celého systému kanálu a doplnit další místa pro hydrologická pozorování. Chyby (závažné i méně závažné) se objevují v rešeršní i vlastní části práce. I přes výše zmíněné nedostatky doporučuji přijmout práci k obhajobě, hodnocení práce navrhuji podle průběhu obhajoby.

Mgr. Miroslav Šobr